

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : मे – २०२३
तृतीय वर्ष
सत्र – ६

विषय:- औद्योगिक समाजशास्त्र (भाग-२) (SC- 602)

दिनांक: २४/०५/२०२३

गुण : १००

वेळ : स. १०.०० ते दु. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

- प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा. (कोणतेही दोन) (४०)
१. कामगार संघटनेची व्याख्या व संघटनांचे मार्ग विशद करा.
 २. भारतातील कामगार संघटना चळवळीचा उदय व विकास स्पष्ट करा.
 ३. संघर्षाच्या काळात कामगार संघटनांचे डावपेच कसे असतात ते स्पष्ट करा.
 ४. संघर्षाच्या काळात मालक वर्गाचे डावपेच स्पष्ट करा.
- प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)
१. कामगार संघटनांचा उदय कसा झाला ?
 २. सामुहिक कराराची पार्श्वभूमी लिहा.
 ३. औद्योगिक कलहाची कारणे व प्रमाण लिहा.
 ४. औद्योगिक कलहाची प्रतिबंधात्मक उपाययोजनेची यंत्रणा स्पष्ट करा.
 ५. १९४८ चा कामगार राज्य विमा कायदा यावर माहिती स्पष्ट लिहा.
- प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)
१. औद्योगिक संबंधांचा इतिहास
 २. औद्योगिक संबंध व पंचवार्षिक योजना
 ३. प्रसूती फायदे कायदे
 ४. भारतातील औद्योगिक कलह कायदे

Translation in English

Sub: Industrial Sociology (Part-II) (SC-602)

Instructions: Attempt all questions.

Q.1. Answer in detail (Any Two) (40)

1. Define trade union and explain its ways in detail.
2. Explain in detail about the rise and progress of Indian Trade Union movement.
3. Discuss in detail - What are the trade union tactics during the conflict.
4. Illustrate about tactics used by the owner class during the period of conflict.

Q.2. Answer in brief (Any Three) (30)

1. Write on emergence of trade unions.
2. Explain in brief the background of collective bargaining.
3. Explain the reasons and ratio of industrial dispute.
4. Explain in brief the restrictive measures of industrial disputes.
5. Illustrate on 1948 Workers State Insurance Act in brief.

Q.3. Write short notes (Any Two) (30)

1. History of industrial relations
 2. Industrial relation and five year plan
 3. Advantages of Maternity Benefit Act
 4. India's Industrial Dispute Act
-